

Bjørn Olsen

Unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og utdanning, 4. kv. 2007

Hvor forskjellige er de i forhold til majoriteten?

Notater

Sammendrag

Dette notatet belyser hvordan andelen som er i arbeid eller utdanning blant unge personer i alderen 16 til 34 år varierer med innvandrerbakgrunn. Det er tre grupper som sammenlignes: 1) De som har kommet til Norge som innvandrere fra følgende verdensregioner: Øst- Europa utenom EU, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New - Zealand. 2) De som er norskfødte av foreldre som er innvandrere fra de samme verdensregionene og 3) personer utenom disse to befolkningsgruppene, dvs. majoritetsbefolkningen. Notatet baserer seg på registerbaserte statistikker for 4. kvartal 2007 og følger mye samme mal som fjorårets (basert på 4. kv. 2006).

Våre tall for de under 25 år bekrefter på mange måter det hovedmønsteret som framkom i de to tidligere undersøkelsene der norskfødte med innvandrerforeldre ligger nært opptil den unge majoritetsbefolkningen når det gjelder andel aktive i jobb og utdanning. Blant de over 24 år utvides imidlertid avstanden noe. Blant unge innvandrere er det på den annen side en mye større avstand i forhold til majoriteten uansett alder, men både i denne gruppen og blant de norskfødte er denne avstanden blitt litt mindre sammenliknet med de to tidligere årgangene vi har tatt for oss (dvs. 2004 og 2006). Dette skyldes den gunstige utviklingen i sysselsettingen som de med innvandrerbakgrunn har hatt fra 2006 til 2007 som følge av konjunkturoppgangen.

Ser vi på avstanden i aktivitetsnivået mellom norskfødte med innvandrerforeldre og majoritets- ungdom, var den blant de mellom 16 og 19 år, 3,2 prosentpoeng, i gruppen 20 til 24 år, 4,5 prosentpoeng, fra 25 til 29 år, 9,6 prosentpoeng og de eldste mellom 30 og 34 år, 13 prosentpoeng. Når det gjelder innvandrergruppen var den tilsvarende differansen i den yngste aldersgruppen ca. 18 prosentpoeng og mellom 20 og 24 prosentpoeng i aldersgruppene over 19 år.

Aktivitetsnivået blant de norskfødte med innvandrerforeldre i de ulike aldersgruppene er særlig avhengig av nivået blant kvinnene. Blant menn er aktivitetsnivået nokså stabilt, mens vi blant kvinner ser en synkende tendens fra 25 års alderen. Vi finner en likestilling blant de under 25 år på linje med majoritetsbefolkningen, mens kjønnsulikheten blant norskfødte med innvandrerforeldre øker noe i aldersgruppene over. Følgelig er det blant kvinnene at avviket til majoriteten blir større.

Blant unge innvandrere er kjønnsulikheten betydelig om vi ser bort fra den yngste gruppen. I enda sterkere grad enn for unge norskfødte med innvandrerforeldre, er det kvinnene som særlig trekker nivået ned og atskiller seg fra majoriteten. Mens innvandrer menn hadde differanser på mellom 11 og 14 prosentpoeng i forhold til majoritetsmennene i aldersgruppene over 19 år, hadde kvinnene differanser på mellom 26 og 32 prosentpoeng i forhold til majoritetskvinnene. Det er i særlig grad de afrikanske og asiatiske innvandrerkvinnene som avviker mest fra majoriteten.

Alderen ved innvandringstidspunktet til Norge har imidlertid mye å si for andelen aktive blant innvandrere. Har de innvandret i ganske ung alder og hatt hele skolegangen i Norge, er andelen aktive om lag på samme nivå som for norskfødte med innvandrerforeldre – både blant menn og kvinner. Det er følgelig unge innvandrere med kort botid i Norge som bidrar til den lave andelen aktive og i særdeleshet kvinnene blant dem.

Mye av forskjellen mellom innvandrerkvinner og majoritetskvinner må relateres til sivilstand og familiesituasjon. Innvandrerkvinnene gifter seg i yngre alder samtidig som det er langt mindre vanlig blant dem å være i jobb når man er gift og har barn enn det er for majoritetskvinnene. Dette gjelder i særlig grad kvinnene med kortere botid bak seg der mange er familieinnvandrere. Men også blant de som har bodd i Norge over lengre tid, dvs. som innvandret i ung alder, ser vi en synkende tendens i aktivitetsnivået blant de over 25 år, noe vi som nevnt, også kan observere blant de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre.

Prosjektstøtte: Arbeidet er utført som et oppdrag for Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Innhold

1. Innledning

- 1.1. Problemstilling og sentrale variabler
- 1.2. Hovedgrupper og nye betegnelser

2. Forskjeller i aktivitetsnivået mellom hovedgruppene

- 2.1. Sysselsettingsveksten sterkest blant de med innvandrerbakgrunn
- 2.2. Sysselsettingsveksten reduserer avstanden til majoritetsungdommen

3. Forskjeller mellom norskfødte med innvandrerforeldre og innvandrere mht. landbakgrunn

- 3.1. Størst forskjell mht. landbakgrunn blant innvandrere
- 3.1. Størst forskjell mht. landbakgrunn blant innvandrere
- 3.2. Nivåheving og utjevning blant norskfødte med innvandrerbakgrunn
- 3.3. Størst ulikhet mellom gruppene blant kvinner

4. Betydningen av alder ved innvandringstidspunktet

- 4.1. De som innvandret som barn er nesten på nivå med de norskfødte
- 4.2. Større kjønnsforskjeller jo senere man innvandret

5. Betydningen av sivilstand og familiesituasjon

- 5.1. Ekteskap vanligst blant innvandrere, og det inngås tidligere
- 5.2. Flere kvinner enn menn lever i parforhold med barn
- 5.3. Gifte kvinner med innvandrerbakgrunn er mindre yrkesaktive

Referanser:

1. Innledning

1.1. Problemstilling og sentrale variabler

SSB har de siste årene gjort to undersøkelser av ungdom med innvandrerbakgrunn og den tilknytningen de har til arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner (Olsen 2006a og 2008). Den foreliggende rapporten er en videreføring av disse undersøkelsene og tar utgangspunkt i tall for 4. kvartal 2007. Her vil som tidligere variabelen aktivitetsstatus stå sentralt. Denne favner både sysselsetting og om man er under utdanning samt kombinasjonen av disse to statusene som er ganske utbredt i noen av ungdomsgruppene. Summen av disse statusene – dvs. kun sysselsetting, kombinasjon jobb/utdanning eller kun utdanning – gir en totalandel ”aktive” for hver enkelt gruppe. Den resterende andelen er personer utenfor arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner. En slik innfallsvinkel har først og fremst *deltakelsen* i arbeid og utdanning som sitt hovedfokus. Da disse to institusjonene utgjør de viktigste arenaene for integrering i samfunnet, vil variabelen aktivitetsstatus kunne belyse det integreringspotensialet som gjør seg gjeldende i de ulike ungdomsgruppene med innvandrerbakgrunn. Det er med andre ord ikke resultater i form av skoleprestasjoner og yrkeskarrierer som er temaet for denne framstillingen.

Populasjonen er avgrenset til de mellom 16 og 34 år som i den foregående rapporten. I det øvre alderssjiktet er det vel mer berettiget å snakke om ”unge voksne” der de fleste har avsluttet sin utdanning og er i full gang med sitt yrkesaktive liv. Men dette er også en fase av livet der mange har stiftet familie og fått omsorgsansvar for små barn, noe som kan virke inn på yrkesaktiviteten – særlig for kvinner. Av den grunn er variabler som sivilstand og familiesituasjon trukket inn i framstillingen. Ellers er de sentrale variablene: kjønn, alder, landbakgrunn (enten egen eller fordeldrenes) og botid i Norge for de som er innvandrere – eller mer presist, alder ved innvandringstidspunktet som vi vil benytte her.

Hovedperspektivet i rapporten er fortsatt avstanden til unge i majoritetsbefolkningen i gruppen med norskfødte med innvandrerforeldre og blant de som selv er innvandrere når det gjelder nivået på andelen aktive (dvs. sysselsatte og/eller under utdanning). Sentrale spørsmål er hvilke variasjoner vi ser i aktivitetsnivået i de to unge befolkningsgruppene med innvandrerbakgrunn når vi forholder oss til variabler som alder, kjønn, landbakgrunn og botid i Norge (blant de som har innvandret) samt sivilstand/familiesituasjon.

1.2 Hovedgrupper og nye betegnelser

Siden forrige publisering har SSB innført nye definisjoner og betegnelser i innvandrerstatistikken. I praksis har det ingen nevneverdige konsekvenser for selve gruppesammensetningen det er snakk om her, men begrepsbruken vil avvike fra tidligere framstillinger. Blant annet er bruken av ”førstegenerasjons innvandrere” opphørt. I stedet brukes kun ”innvandrere” som betegnelse på denne gruppen uten norsk bakgrunn. Dessuten er betegnelsen ”etterkommere” erstattet med ”norskfødte med innvandrerforeldre”. Rent innholdsmessig er det likevel samme gruppe vi snakker om, dvs. de som er født her i landet, og der begge foreldrene har innvandret.

Ellers er betegnelsene ”vestlige” og ”ikke-vestlige land” ikke lenger offisielle begreper i SSBs innvandrerstatistikk når vi todeler innvandreres landbakgrunn. Fortsatt er en slik todeling nyttig i mange sammenhenger, men vi bruker i stedet nøytrale betegnelser som landgruppe 1 og 2 som består av følgende verdensregioner:

Landgruppe 1: EU/EFTA land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand

Landgruppe 2: Europa utenom EU/EFTA, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

De to foregående publiseringene begrenset seg til gruppene med såkalt ikke-vestlig bakgrunn der EU-land i øst var holdt utenfor. I realiteten var dette den grupperingen vi nå finner i landgruppe 2 med unntak av de fra Oseania utenom Australia og New Zealand som nå inngår her. Denne gruppen er imidlertid av en helt minimal størrelse i denne sammenheng og vil derfor ikke vil gi noe brudd i tidsserien.

Norskfødte med innvandrerforeldre er en gruppe som det knytter seg spesiell interesse til. Deres vei inn i utdanningsinstitusjoner og arbeidsliv blir ansett som selve prøvesteinen på innvandrernes integrasjon i et samfunn. I motsetning til de som selv har innvandret, har de hatt hele sin sosialisering i Norge og gjennomført all obligatorisk utdanning i norsk skole. Men ingen vokser opp helt uberørt av foreldres verdier og normer. De norskfødte er i mange henseende en to-kulturell gruppe, ofte preget av motstridende impulser fra det norske samfunn og vestlig ungdomskultur på den ene siden og foreldres kulturelle og religiøse verdier på den andre.

Kjønn står også spesielt sentralt, da vi i SSBs sysselsettingsstatistikk for innvandrere finner et uvanlig lavt nivå blant kvinner i forhold til menn i noen grupper basert på opphavsland. Disse forskjellene kan ikke forklares ved ulikheter i botid. Dette bidrar til å trekke den gjennomsnittlige sysselsettingen mye ned for disse gruppene (Olsen 2006b). Dette gjelder bl.a. gruppen fra Pakistan som er den største og mest etablerte gruppen der vi også finner den største andelen norskfødte med innvandrerforeldre. Man må dermed gå ut i fra at en del unge kvinner i denne gruppen har mødre som ikke har vært yrkesaktive, og at denne tradisjonen fra foreldrehjemmet i mer eller mindre grad inngår i deres kulturelle ballast.

1.3 Datakilder og definisjoner

Opplysningene om innvandringskategori, landbakgrunn, fødeland, botid i Norge, kjønn og alder er hentet fra Statistisk sentralbyrås Befolkningsstatistikksystem. De øvrige datakildene er :

Sysselsatte: Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken for innvandrere som publiseres årlig på SSBs nettsider. Datagrunnlaget for denne statistikken er i hovedsak NAVs arbeidstakerregister samt selvangivelsesregisteret som gir data om selvstendig næringsdrivende. Dessuten benyttes lønns- og trekkoppgaverregisteret som gir opplysninger om mindre lønnskategorier som ikke er meldepliktige til Arbeidstakerregisteret. I tillegg har også vernepliktige og sivilarbeidere status som sysselsatte.

Sysselsatte *defineres* på dette grunnlaget som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken (i november), samt personer som har et slikt arbeid men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon eller lignende.

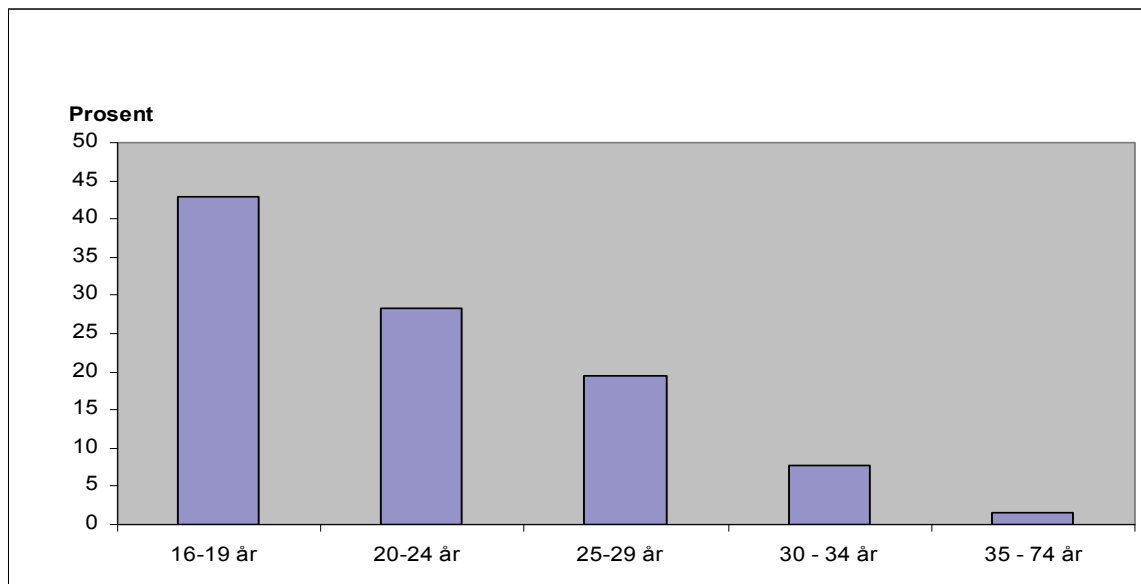
Under utdanning: Opplysningene om personer med igangværende utdanning er hentet fra SSBs datafiler over befolkningens høyeste utdanning (BHU filene).

1.4. Norskfødte med innvandrerforeldre er en ung gruppe med asiatisk dominans

Da denne framstillingen baserer seg på personer med bakgrunn fra landgruppe 2, vil ikke hele gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre være inkludert. Som det går fram av vedleggstabell 1, er det i denne sammenheng snakk om en gruppe bestående av i alt 15 118 personer som er norskfødte med innvandrerforeldre. Landbakgrunnen defineres her ut fra morens landbakgrunn. Norskfødte med bakgrunn fra landgruppe 1 teller omtrent 4 000 personer og utgjør altså et klart mindretall.

Det må også presiseres at nedre aldersgrense er satt til 16 år i denne framstillingen, siden arbeidsmarkedstilknytning er et av de sentrale perspektivene. Barn og unge under denne aldersgrensen som det selvsagt finnes mange av blant norskfødte med innvandrerforeldre, inngår altså ikke i gruppen som belyses i denne rapporten.

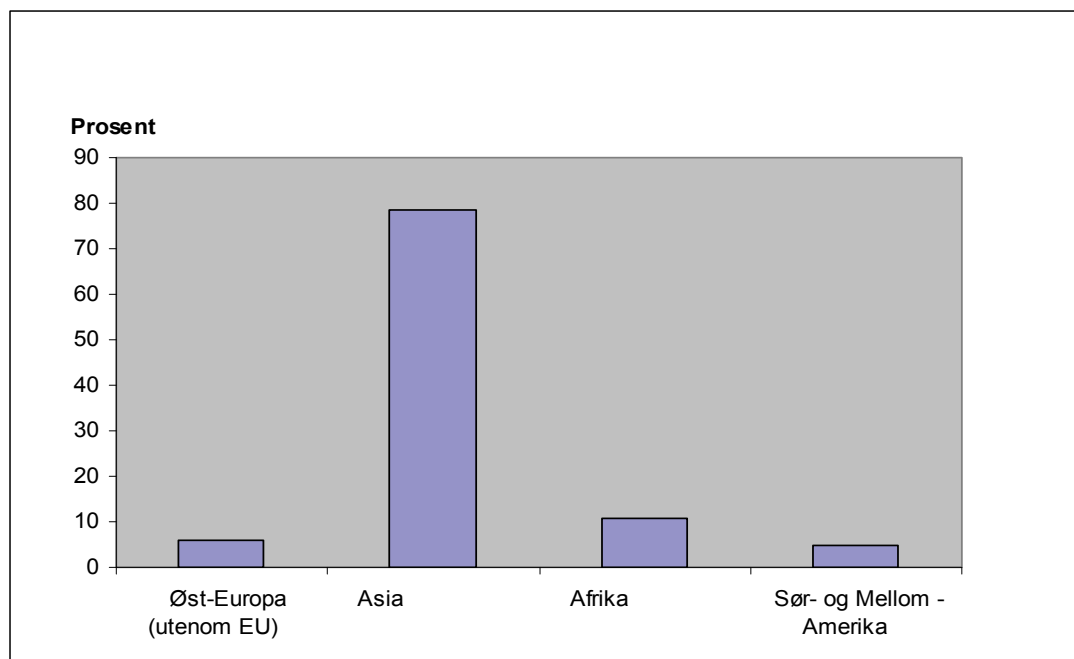
Figur 1.1a. Norskfødte med innvandrerforeldre¹⁾ etter alder. 4. kvartal 2007. Prosent

1) Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Figur 1a (og vedleggstabell 1) viser med all tydelighet at vi har med en ung befolkningsgruppe å gjøre. Nesten 43 prosent er i alderen 16 – 19 år og over 28 prosent er mellom 20 og 24 år. Til sammen er så mange som 71 prosent under 25 år og befinner seg følgelig i et alderssjikt der utdanning står sentralt for mange og sysselsetting kun er en supplerende aktivitetsstatus. Av den grunn kan norskfødte med innvandrerforeldre ikke sammenliknes med andre befolkningsgrupper i arbeidsmarkedssammenheng uten at det tas hensyn til alder, og at mange er under utdanning. Aldersgruppen 25 til 29 år utgjør for øvrig 19,4 prosent og de fra og med 30 år ikke mer enn 9,4 prosent der de aller fleste befinner seg i første halvdel av 30-årene.

Figur 1.1b. Norskfødte (16 år og eldre) med innvandrerforeldre etter verdensregion1). 4. kvartal 2007. Prosent

1) Basert på morens fødeland

Vi ser ellers at de med asiatiske bakgrunn er den dominerende gruppen blant de norskfødte med en andel på hele 78,4 prosent (figur 1b). Går vi nærmere inn på enkeltland, er det naturlig nok blant de etablerte innvandrergroperne vi finner størst utbredelse av norskfødte. De med foreldre av pakistansk bakgrunn er klart den største gruppen her med en andel på nærmere 38 prosent og et antall på 5 700. Ellers finner vi også en viss representasjon av norskfødte med vietnamesisk og tyrkisk bakgrunn med henholdsvis 11,5 og 9,8 prosent.

(Se også vedleggstabell 5 og 6 med div. demografiske data om innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre for aldersgruppen 16 -34 år).

2. Forskjeller i aktivitetsnivået mellom hovedgruppene

2.1 Sysselsettingsveksten sterkest blant de med innvandrerbakgrunn

Fra 4. kvartal 2006 til 2007 er det fortsatt konjunkturoppgangen som preger utviklingen i så godt som alle grupper som er gjenstand for belysning her, og veksten er naturlig nok sterkest i gruppene over 19 år der arbeid blir en viktigere del av aktivitetsstatusen (tabell 2.1). Innvandrere mellom 20 og 24 år er den gruppen som har hatt sterkest vekst i andelen aktive med 4,4 prosentpoeng. Dernest kom norskfødte med innvandrerforeldre med en økning på 3,5 prosentpoeng. Blant de uten innvandringsbakgrunn var økningen mer moderat, dvs. 0,8 prosentpoeng. Det var primært sysselsettingen som bidro til økningen i alle tre grupper, enten som eneste status eller i kombinasjon med utdanning.

Også i den litt eldre gruppen mellom 25 og 29 år var det blant de med innvandrerbakgrunn at økningen var sterkest med 3 prosentpoeng blant innvandrere og 1,5 prosentpoeng blant norskfødte med innvandrerforeldre. I befolkningen for øvrig var det bare 0,6 prosentpoeng i økning siden året før.

Blant de mellom 30 og 34 år, som er den eldste gruppen her, var det kun blant innvandrerne at det var økning av betydning, dvs. 2,9 prosentpoeng.

Tabell 2.1. Personer etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2006 og 2007. I prosent av personer i alt i hver gruppe.

		2006				2007			
		16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
Uten innvandringsbakgrunn	Sysselsatt	9,9	44,5	69,6	80,0	10,6	46,1	70,9	80,6
	Jobb/utdanning	36,1	30,5	13,0	5,7	44,4	31,5	12,9	5,8
	Utdanning	48,0	14,1	5,5	2,2	39,5	12,3	4,9	2,0
	Andel aktive i alt	94,0	89,1	88,1	87,9	94,5	89,9	88,7	88,4
Norskfødte med Innvandrereforeldre 1)	Sysselsatt	7,5	40,0	59,3	67,3	8,5	42,4	61,5	67,2
	Jobb/utdanning	27,6	29,3	13,0	5,4	35,8	30,9	13,1	6,0
	Utdanning	54,7	12,6	5,3	2,2	47,0	12,1	4,5	2,1
	Andel aktive i alt	89,8	81,9	77,6	74,9	91,3	85,4	79,1	75,3
Innvandrere 1)	Sysselsatt	8,9	36,0	48,2	54,0	10,2	39,2	50,3	56,7
	Jobb/utdanning	20,9	17,9	8,5	5,7	26,1	20,4	9,2	6,0
	Utdanning	46,4	12,3	4,6	3,0	40,4	11,0	4,8	2,9
	Andel aktive i alt	76,2	66,2	61,3	62,7	76,7	70,6	64,3	65,6

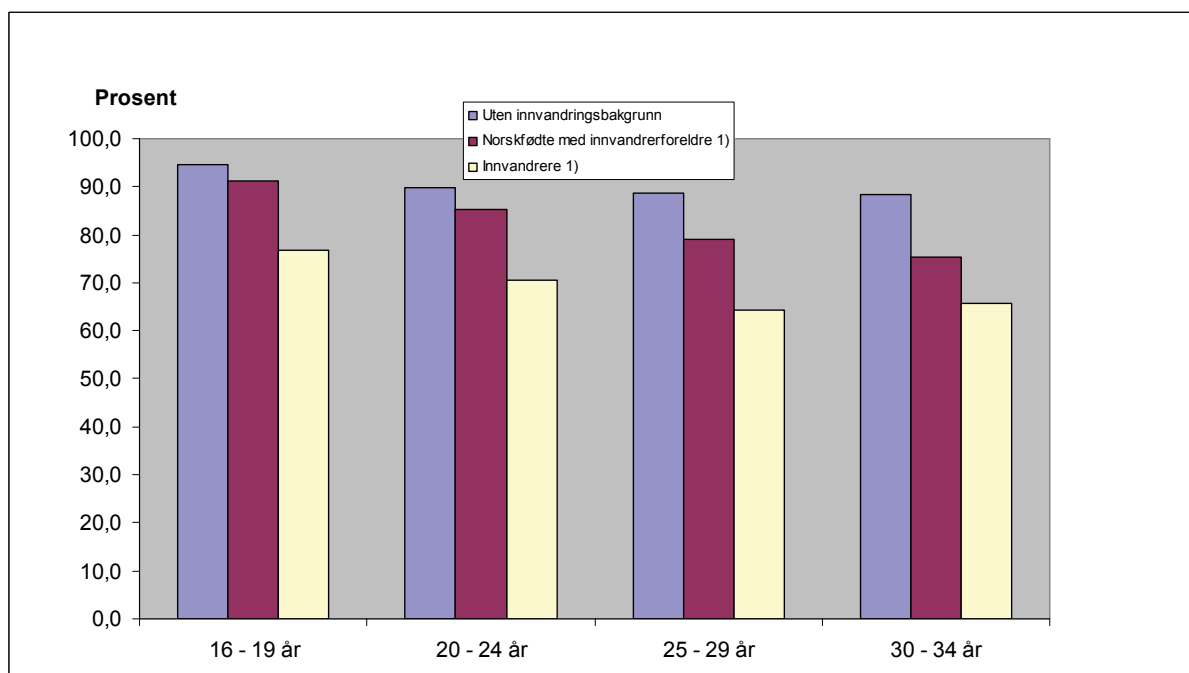
1) Med landbakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

2.2. Sysselsettingsveksten reduserer avstanden til majoritetsungdommen

Figur 2.1 retter fokus mot forskjellene i aktivitetsnivået mellom de tre befolkningsgruppene for hver aldersgruppe. Mønsteret vi ser avtegne seg, har vært mye det samme siden 2004 da SSB for første gang gjorde en slik undersøkelse (Olsen 2006). Et av hovedtrekkene ved denne figuren er nærheten mellom gruppen av norskfødte og majoritetsbefolkningen blant de under 25 år. Blant de yngste mellom 16 og 19 år er det kun 3,2 prosentpoeng som skiller mellom disse to gruppene (med henholdsvis 91,3 og 94,5 prosent aktive) og det er naturligvis videregående utdanning som er den dominerende statusen her uansett bakgrunn. Innvandrere i denne yngste aldersgruppen ligger noe under de to andre med en andel på 76,7 prosent aktive, noe som gir en differanse på ca. 18 prosentpoeng i forhold til majoritetsungdommen.

I aldersgruppen 20 til 24 år begynner flere å ta steget ut i arbeidslivet, men mange er også beskjeftiget med høyere utdanning – ofte i kombinasjon med arbeid. Differansen i andel aktive mellom norskfødte og majoriteten er her ikke større enn 4,5 prosentpoeng (85,4 mot 90 prosent). Den relativt sterke sysselsettingsveksten vi har hatt i gruppen av norskfødte med innvandrereforeldre de siste årene har gradvis bidratt til å redusere denne avstanden. Blant de som er innvandrere er det imidlertid større avstand i forhold til majoriteten, selv om også denne er blitt noe snevret inn de siste årene. Vi finner her til sammen 70,6 prosent aktive. I forhold til majoriteten dreier det seg her om en differanse på nesten 20 prosentpoeng, men går vi tilbake til 2004, var denne differansen på 25 prosentpoeng.

Figur 2.1. Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter alder og innvandringsbakgrunn. 4. kvartal 2007. I prosent av personer i alt i hver gruppe

1) Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Aldersgruppen 25 til 29 år preges av at flertallet har etablert seg i arbeidslivet. Sysselsetting er her den dominerende aktivitetsstatusen i alle grupper, selv om noen fortsatt er under utdanning men da som regel i kombinasjon med jobb. I forhold til den yngre aldersgruppen er det her blitt større avstand mellom norskfødte med innvandrerforeldre og de uten innvandringsbakgrunn i andel aktive, nemlig 79,1 kontra 88,7 prosent – dvs. en differanse på 9,6 prosentpoeng. Går vi til innvandrergruppen med en andel aktive på i alt 64,3 prosent, får vi en differanse på 24,4 prosentpoeng i forhold til majoriteten. Sammenliknet med tidligere årganger, er det også i denne aldersgruppen blitt en viss reduksjon i avstanden mellom majoriteten og de to gruppene med innvandrerbakgrunn som følge av sysselsettingsveksten.

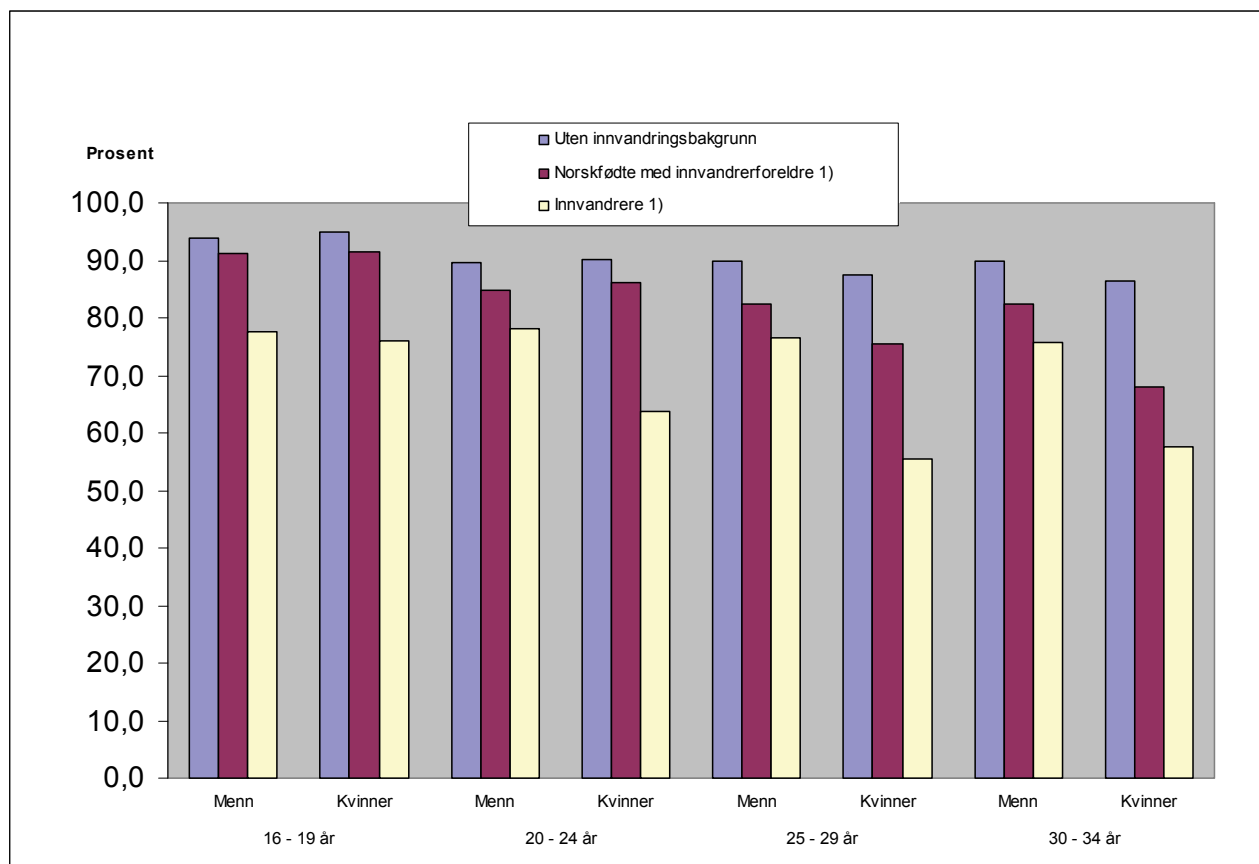
Norskfødte over 30 år med innvandrerforeldre er den minste gruppen, men denne aldersgruppen har vokst noe de siste årene og bestod i 2007 av 1 418 personer, derav 1 180 i alderen 30 til 34 år. Dette er m.a.o. den minste aldersgruppen, og kan i større grad enn de andre vi har sett på være påvirket av en skjev sammensetning, men den er likevel ikke av helt ubetydelig størrelse når dataene er basert på registre som i vårt tilfelle og ikke på utvalgstrekking. Ser vi nærmere på denne gruppen av unge voksne mellom 30 og 34 år, går det fram at andelen aktive blant norskfødte med innvandrerforeldre ligger litt lavere enn i aldersgruppen under, nemlig på 75,4 prosent. Dermed blir avstanden til majoritetsbefolkningen med sine 88,4 prosent aktive også litt større her, dvs. på 13 prosentpoeng. Når det gjelder innvandrere, er det bare snakk om en ørliten økning i andel aktive i forhold til de under 30 år – dvs. en andel på 65,6 prosent - og dermed mye den samme differansen i forhold til majoritetsbefolkningen som vi fant der.

Våre tall for de under 25 år bekrefter på mange måter det hovedmønsteret som framkom i våre to tidligere undersøkelser der norskfødte med innvandrerforeldre ligger nært opptil den unge majoritetsbefolkningen når det gjelder andel aktive i jobb og utdanning. Blant unge innvandrere er det en mye større avstand. Blant de over 24 år utvides imidlertid avstanden mellom norskfødte og majoriteten noe. Det samme ser vi også i innvandrergruppen. Men vi ser også at disse avstandene er blitt litt mindre i forhold til de tidligere årgangene vi har tatt for oss, noe som må tilskrives den gunstige utviklingen i sysselsettingen for de med innvandrerbakgrunn vi har hatt de siste årene.

2.3. Atskillig mer likestilling blant norskfødte enn blant innvandrere

Figur 2.2 (og vedleggstabell 2) viser fordelingene i andel aktive for de tre befolkningsgruppene slik de framtrer for menn og kvinner. I det følgende beskriver vi det mønsteret som særpreger hver enkelt aldersgruppe.

Figur 2.2 . Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. 4. kvartal 2007. I prosent av personer i alt i hver gruppe

1) Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

16 – 19 år

Blant de yngste mellom 16 og 19 år er kjønnsforskjellene helt minimale uansett innvandrerbakgrunn. Dette henger sammen med den betydningen videregående utdanning har for begge kjønn i denne aldersgruppen. Her er det heller ingen forskjell mellom de som kombinerer skolegang med jobb eller de som kun har utdanning som viktigste status. Forskjellene mellom befolkningsgruppene blir mye de samme for begge kjønn pga. kjønnslikheten innenfor gruppene. Gutter og jenter blant norskfødte med innvandrerforeldre ligger mellom 3 og 4 prosentpoeng under de respektive kjønn i majoritetsbefolkningen, og blant innvandrerungdommen ligger gutter 16,5 prosentpoeng under og jenter 19 prosentpoeng under.

20 – 24 år

Går vi til neste aldersgruppe, 20 – 24 år, er andelen aktive tilnærmet like mellom kjønnene i majoritetsbefolkningen, og de er heller ikke spesielt avvikende blant norskfødte med innvandrerforeldre. Her finner vi, som tidligere, en ørliten overvekt av aktive kvinner. Det er imidlertid noe forskjell mellom kjønnene i selve fordelingen på aktivitetsstatusene, i det vi finner flere under utdanning blant kvinner i majoritetsbefolkningen og blant de norskfødte enn blant menn i disse

gruppene. I førstnevnte befolkningsgruppe hadde menn en andel med kun sysselsatte på 51 prosent mot 41 prosent blant kvinnene. I gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre var tilsvarende andeler 45,7 og 39 prosent. Av de som var under utdanning var det vanligst å kombinere dette med arbeid både blant menn og kvinner.

Ser vi på gruppen av innvandrere, framkommer det på den annen side markante kjønnsforskjeller i andelen aktive, nemlig 78 prosent for menn og 63,8 prosent for kvinner, noe som gir en differanse på ca. 14 prosentpoeng. Det er i første rekke de med sysselsetting som hovedstatus som bidrar til denne avstanden (46,2 mot 33 prosent). For andelene under utdanning er det nesten ikke forskjeller.

Sammenlikner vi norskfødte med innvandrerforeldre med de som er innvandrere, er det særlig i denne aldersgruppen mellom 20 og 24 år at det framkommer forskjeller av betydning. Mens mannlige norskfødte lå 6,7 prosentpoeng over innvandrer menn, var denne avstanden mellom disse to gruppene blant kvinner på over 22 prosentpoeng. Med andre ord så avviker kvinnelige norskfødte med innvandrerforeldre atskillig mer fra innvandrere av samme kjønn enn det menn gjør i denne aldersgruppen. I det hele tatt er dette høye aktivitetsnivået blant disse kvinnene et viktig bidrag til det nivået gruppen av norskfødte i alderen 20 til 24 år befinner seg på, noe som også tallene for 2004 og 2006 viste.

25 – 29 år

I aldersgruppen 25 og 29 år ser vi imidlertid at de tradisjonelle kjønnsforskjellene begynner å avtegne seg blant norskfødte med innvandrerforeldre men også til en viss grad i majoritetsbefolkningen. I gruppen norskfødte var andelen aktive menn og kvinner 82,5 kontra 75,6 prosent og i befolkningen uten innvandringsbakgrunn, 89,8 kontra 87,4 prosent. Følgelig er kjønnsforskjellen blitt større blant norskfødte med innvandrerforeldre enn i majoritetsbefolkningen - dvs. ca. 7 prosentpoeng mot 2,7. Dermed har avstanden mellom de kvinnelige norskfødte og kvinnene i majoritetsbefolkningen økt noe i denne aldersgruppen, mens den blant menn er omtrent undret.

Men kjønnsforskjellen er likevel betraktelig større blant innvandrere i denne alderen der vi finner en differanse på hele 21 prosentpoeng i menns favør, dvs. 76,5 mot kvinnes 55,5 prosent. Sysselsetting er den altoverskyggende statusen i alle tre hovedgrupper, og det er i første rekke her forskjellene har sitt utspring. Blant det mindretallet som fortsatt er under utdanning, er det bare små forskjeller mellom kjønnene – som oftest i kvinners favør.

Ett særtrekk ved aldersgruppen 25 til 29 år er svært små forskjeller i andelen aktive blant menn i forhold til de yngre aldersgruppene uansett innvandringsbakgrunn, mens det blant kvinner er en klart synkende tendens, især blant norskfødte med innvandrerforeldre og de som er innvandrere. Disse kjønnsfordelte tallene viser at den nedgangen vi har sett i aktivitetsnivået i de to gruppene med innvandrerbakgrunn, først og fremst er et utslag av redusert aktivitet blant kvinnene. Dette tyder på at fasen med barnefødsler og omsorgsansvar her begynner å gjøre seg gjeldende, i og med at vi ser konturene av et kjent kjønnsrollemønster. Dette skal vi se nærmere på i kapittel 5 der sivilstand og familiesituasjon blir belyst.

30 – 34 år

I den eldste aldersgruppen fra 30 til 34 år forsterkes tendensene til kjønnsulikhet i gruppen norskfødte med innvandrerforeldre. Aktivitetsnivået blant kvinnene har her gått ytterligere ned til 68 prosent, mens nivået blant menn er omtrent uendret på litt over 82 prosent. Dermed øker kjønnsforskjellen til 14 prosentpoeng i menns favør. I majoritetsbefolkningen har det bare vært marginale endringer i forhold til den yngre aldersgruppen både blant menn og kvinner. Vi kan her registrere henholdsvis 90 og 86,5 prosent aktive, dvs. en differanse på 3,5 prosentpoeng.

Tendensen i denne aldersgruppen går altså i retning av at kvinnelige norskfødte med innvandrerforeldre øker distansen til kvinner i majoritetsbefolkningen enda mer, og at vi får en enda større kjønnsulikhet. Når det gjelder innvandrere, så hadde denne gruppen 75,7 prosent aktive menn og 57,7 prosent aktive kvinner, dvs. en differanse på 18 prosentpoeng. I forhold til aldersgruppen 25 til

29 år var det ingen forskjeller av betydning verken blant kvinner eller menn. Ellers ser vi av disse tallene at avstanden mellom kvinnelige norskfødte med innvandreforeldre og de som er innvandrerkvinner er betraktelig mindre sammenliknet med de yngre aldersgruppene. Mens differansen blant de mellom 20 og 24 var på hele 22 prosentpoeng, er den her halvert, dvs. på 10 prosentpoeng.

Men det er likevel innvandrerkvinnene som generelt avviker mest i forhold til majoritetsbefolkningen i alle aldersgrupper. Mens innvandrer menn hadde differanser på mellom 11 og 14 prosentpoeng i forhold til majoritetsmennene i aldersgruppene over 19 år, hadde kvinnene differanser på mellom 26 og 32 prosentpoeng i forhold til majoritetskvinnene.

3. Forskjeller mellom norskfødte med innvandrerforeldre og innvandrere mht. landbakgrunn

I det følgende tar vi for oss de variasjonene i aktivitetsnivået som gjør seg gjeldende når vi tar utgangspunkt i de fire utvalgte verdensregionene (tabell 3.1). Det vi ser nærmere på, er den betydningen landbakgrunnen har for det aktivitetsnivået vi kan konstatere blant innvandrere og i gruppen norskfødte med innvandrerforeldre. I sistnevnte gruppe defineres landbakgrunnen på grunnlag av morens fødeland.

3.1. Størst forskjell mht. landbakgrunn blant innvandrere

I gruppen av innvandrere, finner vi det høyeste aktivitetsnivået blant de som har innvandret fra Øst-Europa (utenom EU). Dette gjelder alle aldersgrupper, og særlig blant de yngste mellom 16 og 19 år er nivået høyt - på 87,4 prosent - som er nært opptil hele gruppen av norskfødte i denne alderen med innvandrerforeldre. I de andre tre aldersgruppene der sysselsetting blir en viktigere aktivitetsstatus, ligger nivået fra 73 til 77 prosent. Det er her grunn til å minne om at EU-landene er holdt utenfor denne gruppen, slik at arbeidsinnvandringen derfra ikke påvirker disse tallene.

Tabell 3.1. Andel aktive 16 - 34 år etter verdensregion, kjønn, alder og innvandringsbakgrunn. 4. kvartal 2007. I prosent av personer i alt i hver gruppe

		Innvandrere				Norskfødte med innvandrerforeldre ¹⁾			
		16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
Øst-Europa utenom EU	I alt	87,4	77,0	73,2	74,7	92,6	85,8	85,9	
	Menn	86,8	82,2	80,8	81,6	92,9	83,6	92,1	
	Kvinner	87,9	72,8	68,0	69,7	92,4	88,1	80,9	
Asia	I alt	76,2	69,9	63,1	65,4	92,2	85,7	78,5	72,8
	Menn	77,5	79,4	77,6	76,6	92,1	85,4	82,6	82,1
	Kvinner	74,8	61,2	53,2	56,8	92,3	86,0	74,3	62,3
Afrika	I alt	65,5	64,3	57,0	56,9	86,5	84,7	78,2	
	Menn	66,6	69,9	68,8	67,9	85,2	83,4	75,8	
	Kvinner	64,3	58,6	46,0	45,9	87,7	86,0	80,9	
Sør-/M. Amerika	I alt	67,8	75,0	71,9	71,8	89,0	79,3	83,8	
	Menn	70,1	82,7	82,2	81,1	89,1	74,3	87,2	
	Kvinner	65,4	69,8	65,8	66,2	88,9	84,8	78,8	

1) Gruppert etter morens fødeland

De som kommer nærmest det østeuropeiske nivået blant de over 19 år, er gruppen fra Sør- og Mellom-Amerika med andeler aktive på 75 prosent (20 – 24 år) og 72 prosent (over 25 år). I forhold til disse to landgruppene er det en markant avstand til de asiatiske og afrikanske gruppene der nivået gjennomgående er lavere. Blant disse har de asiatiske innvandrerne mellom 20 og 24 år det høyeste nivået på aktive med 70 prosent. I de to neste aldersgruppene finner vi 63 og 65,4 prosent aktive. De afrikanske innvandrerne ligger fra 6 til 8 prosentpoeng under de asiatiske i disse aldersgruppene. Det må ellers bemerkes at det i forhold til 2006 har vært en klar økning i aktivitetsnivået i samtlige grupper over 19 år uansett landbakgrunn som følge av den tidligere omtalte sysselsettingsveksten. Veksten har vært nokså lik i de fleste gruppene, slik at vi ikke ser noen tendens til utjevning. Nivåforskjellene mellom disse innvandrergruppene er mye de samme som vi konstaterte både for 4.kvartal 2004 og 2006 som er de årgangene som er blitt belyst til nå.

Variasjoner i botid, som vi skal se nærmere på i neste avsnitt, vil naturligvis forklare en del av disse forskjellene, men i tabell 3.1 ser vi, som i de foregående undersøkelsene, spesielt lave andeler aktive blant asiatiske og afrikanske kvinner i tjuårs alderen som bidrar til trekke gjennomsnittet mye ned i disse gruppene. Tar vi først for oss de fra Asia i alderen 20 til 24 år, hadde menn en andel aktive på 79,4 prosent og kvinner 61,2 prosent. Med andre ord er det snakk om en differanse på 18 prosentpoeng, og vi ser at de asiatiske mennene ligger nært opptil nivået for de østeuropeiske og latinamerikanske i denne aldersgruppen. I neste aldersgruppe, fra 25 til 29 år, er andelen aktive blant kvinner enda lavere, på 53,2 prosent, mens mennene hadde en andel på 77,6 prosent – altså bare et par prosentpoeng under nivået blant de yngre. Dermed blir kjønnsdifferansen her enda større, dvs. på over 24 prosentpoeng. Denne forskjellen endrer seg bare lite i aldersgruppen 30 til 34 år der andelen aktive var 76,6 og 56,8 prosent.

I den afrikanske gruppen finner vi et særlig lavt aktivitetsnivå blant kvinner over 24 år. Ser vi på de mellom 25 og 29 år, er andelen 46 prosent aktive for kvinner mot 68,8 prosent blant menn, noe som gir en differanse på nesten 23 prosentpoeng. Til tross for et atskillig høyere mannlige nivå i denne gruppen, ligger menn med bakgrunn fra Afrika likevel en del under gjennomsnittet for innvandremenn i denne aldersgruppen som er på 76,5 prosent. Omtrent de samme andelene for menn og kvinner finner vi også i aldersgruppen 30 til 34 år.

Vi ser et markant høyere nivå aktive kvinner blant de over 19 år fra Øst-Europa og Sør- og Mellom-Amerika som alle har andeler på mellom 66 og ca. 73 prosent, og som langt overstiger gjennomsnittet for innvandrerkvinnene. Avstanden til mennene blir følgelig noe mindre i disse gruppene, som varierer fra 10 til 16 prosentpoeng.

I den yngste aldersgruppen mellom 16 og 19 år er det bare små forskjeller mellom kjønnene, men det er nivåforskjeller mellom landgruppene som i de andre aldersgruppene. Også her ligger, som tidligere nevnt, de østeuropeiske høyest med 87,4 prosent. Dernest kommer den asiatiske gruppen med 76,2 prosent aktive og de fra Latin Amerika med 67,8 prosent. Lavest ligger ungdom fra Afrika med 65,5 prosent.

Sett i forhold til fordelingene for 4. kvartal 2004 og 2006, er det ingen endringer av betydning i de kjønnsforskjellene som framkommer her. Dette skulle tilsi at økningen i andelen aktive de siste årene har vært nokså lik både blant menn og kvinner.

3.2. Nivåhevning og utjevning blant norskfødte med innvandrerbakgrunn

Går vi til populasjonen av norskfødte med innvandrerforeldre i tabell 3.1, der vi tar utgangspunkt i morens landbakgrunn, ser vi en markant nivåhevning og en tendens til utjevning i aktivitetsnivået mellom de fire gruppene. Blant de yngste er det ikke mer enn 6 prosentpoeng som skiller den høyeste andelen (Øst-Europa med 92,6 prosent) fra den laveste (Afrika med 86,5 prosent). Går vi til neste aldersgruppe, fra 20 til 24 år, ser vi en stor nivåhevning i forhold til innvandrerne i gruppene fra Asia

og Afrika som her er oppe i andeler på henholdsvis 85,7 og 84,7 prosent aktive. De asiatiske ligger her omtrent på nivå med de østeuropeiske som hadde høyest andel på 85,8 prosent. Ellers ligger de fra Sør- og Mellom-Amerika på 79,3 prosent, men dette er den desidert minste gruppen her med kun 140 personer bosatt.

Også i aldersgruppen *25 til 29 år* finner vi en betydelig nivåforskjell i forhold til innvandrerne. Spranget er størst blant de med afrikansk bakgrunn der vi finner hele 78,2 prosent aktive blant norskfødte mot 57 prosent blant innvandrere. Dette gir en differanse på 21 prosentpoeng, men det må understrekes at de norskfødte her kun utgjør 317 bosatte. Da knytter det seg større interesse til gruppen med asiatisk bakgrunn som er den eneste av en viss størrelse blant norskfødte i denne alderen (med 2 371 bosatte). Vi finner her en andel på 78,5 prosent aktive, noe som ligger 15 prosentpoeng over den asiatiske innvandrergruppen. Men det er de med østeuropeisk bakgrunn som også her har høyest andel aktive med nesten 86 prosent, som er 13 prosentpoeng høyere enn blant innvandrerne i samme alder fra denne verdensregionen. Norskfødte med innvandrerforeldre fra Sør- og Mellom-Amerika hadde en andel aktive på 83,8, men denne gruppen teller ikke flere enn 80 bosatte. Forskjellene blir som vi ser, noe større mellom de fire gruppene blant norskfødte i denne aldersgruppen, men det må igjen poengteres at det kun er den asiatiske gruppen som har en størrelse av betydning.

I tabell 3.1 er kun den asiatiske gruppen blant de norskfødte mellom 30 og 34 år tatt med, siden den er den eneste som har en viss størrelse (dvs. 957 bosatte) og følgelig den dominerende i denne høyeste aldersgruppen. Andelen aktive ligger her på 72,8 prosent, og avstanden til innvandrerne som hadde 65,4 prosent aktive, blir følgelig ikke fullt så stor her.

3.3. Størst ulikhet mellom gruppene blant kvinner

Som tidligere poengtert, er det særlig blant kvinnene at avstanden i aktivitetsnivået mellom gruppene med innvandringsbakgrunn er størst. I dette avsnittet skal vi se nærmere på hvordan dette mønsteret arter seg når vi tar utgangspunkt i landbakgrunn.

20 til 24 år

Den asiatiske gruppen er den mest betydningsfulle blant de norskfødte og er den som influerer mest på totalnivået i denne befolkningsgruppen. Ser vi på kvinner i aldersgruppen 20 – 24 år med denne bakgrunnen, er det en forskjell på hele 25 prosentpoeng i andel aktive mellom innvandrerkvinnene og blant de norskfødte (61,2 mot 86 prosent). Blant menn er forskjellen mye mer moderat, dvs. ikke mer enn 6 prosentpoeng (79,4 mot 85,4 prosent). Med andre ord så må en stor del av den nivåhevingen vi finner blant norskfødte med innvandrerforeldre i denne alderen tilskrives bidraget til disse unge kvinnene med asiatisk bakgrunn. Her befinner menn og kvinner seg omtrent på samme nivå mht. andel aktive.

Blant kvinnelige norskfødte i den afrikanske gruppen ser vi et enda større sprang - dvs. på ca. 27 prosentpoeng - i forhold til innvandrerkvinner i aldersgruppen 20 til 24 år (86,0 mot 58,6 prosent), men det må understrekes at det her dreier seg om en mye mindre gruppe enn den asiatiske. I alt 464 personer befinner seg i denne afrikanske gruppen mot 3 544 med asiatisk bakgrunn i denne alderen. I de øvrige to landgruppene er nivået en del høyere blant innvandrerkvinner slik av avstanden til norskfødte kvinner med innvandrerforeldre ikke blir fullt så stor.

25 til 29 år

Retter vi fokus mot aldersgruppen 25 til 29 år, ser vi også mye de samme forskjellene mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre blant de med asiatisk bakgrunn. For kvinner er det en differanse på 21 prosentpoeng mellom de to gruppene med innvandrerbakgrunn, der vi kan registrere henholdsvis 53,2 og 74,3 prosent aktive. For menn er det en mye mer moderat forskjell som i den yngre aldersgruppen, dvs. 77,6 mot 82,6 prosent aktive.

På den annen side har den utjevningen mellom kjønnene vi så blant de yngre norskfødte veket plass for en mer tradisjonell kjønnsulikhet blant de litt eldre mellom 25 og 29 år, da det her framkommer en differanse på 8 prosentpoeng i menns favør som følge av at kvinners aktivitetsnivå her har gått en del ned. Men dette er likevel en moderat forskjell sett i forhold til innvandrerne i samme alder der menn hadde 24 prosentpoeng høyere andel aktive. I majoritetsbefolkningen var disse andelene for menn og kvinner i denne aldersgruppen på 89,8 og 87,4 prosent, dvs. en forskjell på kun 2,4 prosentpoeng (jmf. figur 2.2). Vi ser samtidig at avstanden mellom de asiatiske kvinnelige norskfødte og majoritetskvinneene her øker en del.

I den afrikanske gruppen framkommer det et betydelig gap mellom innvandrerkvinner og norskfødte på hele 35 prosentpoeng (46 mot 81 prosent aktive), mens det blant menn er en mye mer moderat forskjell (68,8 mot 75,8 prosent). Men det må imidlertid presiseres at afrikanske norskfødte i denne alderen utgjør kun 317 personer. De østeuropeiske og latinamerikanske gruppene er enda mindre i så henseende (henholdsvis 170 og 80 personer), men tendensene går også her i retning av et høyere aktivitetsnivå særlig blant kvinner og noe reduserte kjønnsforskjeller i forhold til innvandrerne.

30 til 34 år

I denne aldersgruppen er som nevnt, bare de asiatiske tatt med blant de norskfødte. Det mønsteret som så klart trådte fram i de yngre aldersgruppene, er her ikke fullt så markert. Blant kvinner er det ikke mer enn 5,5 prosentpoeng som skiller de norskfødte fra innvandrerne, dvs. 62,3 mot 56,8 prosent. Blant menn er det mye den samme differansen mellom disse befolkningsgruppene (82 mot 76,6 prosent). Med andre ord får vi her blant de norskfødte en kjønnsulikhet i andel aktive på nivå med den vi finner i innvandregruppen, dvs. på 20 prosentpoeng i menns favør.

4. Betydningen av alder ved innvandringstidspunktet

Den tiden man har oppholdt seg her i landet er en av de mest betydningsfulle bakgrunnsvariabler når det gjelder innvandreres muligheter på arbeidsmarkedet, med mindre man ankommer som arbeidsinnvandrer med arbeidskontrakt i hånden. I den innvandrerpopulasjonen vi tar for oss her, utgjør flyktninger og familieinnvandrere den desiderte majoriteten, og botiden står sentralt mht. sysselsetting og integrering generelt. Sett under ett favner denne innvandrergruppen alle, fra de nyankomne til de med mange år bak seg i Norge. Med andre ord snakker vi om en gruppe som er svært sammensatt mht. de muligheter de har hatt til å tilegne seg språk, kultur og relevant yrkeskompetanse.

Da vi her primært tar for oss yngre mennesker, spiller botiden spesielt stor rolle. Jo yngre man er og jo lengre tid man har bodd i Norge, desto større del av livet har man tilbrakt her i landet. De innvandrerne som for eksempel har ankommet som småbarn, har hatt omtrent hele skolegangen her i Norge og vil følgelig ha mye samme bakgrunn som etterkommerne. Men også de som har innvandret litt senere i barndommen eller tidlig i ungdomsårene og tilbrakt flere år i Norge, har en større del av livsløpet her i landet enn de som ankom i voksen alder på samme tidspunkt. Dette gjelder ikke minst den fasen av livet der man lettere tilegner seg språk og kunnskaper generelt.

4.1. De som innvandret som barn er nesten på nivå med de norskfødte

I tabell 4.1 har vi i stedet for å gruppere etter botid i Norge tatt utgangspunkt i alder ved innvandringstidspunktet for bedre å kunne belyse disse poengene. Tabellen viser forskjeller i aktivitetsnivået mellom gruppene ved ett gitt referansetidspunkt, dvs. per 4. kvartal 2007. Det framgår tydelig at innvandring tidlig i barndommen har denne forventede positive effekten på aktivitetsnivået. Blant de som innvandret i alderen *0 til 6 år*, ser vi andeler omtrent på nivå med norskfødte med innvandrerforeldre i alle aldersgrupper. Også gruppen som innvandret da de var mellom *7 og 15 år* gamle, ligger nært opptil dette nivået og høyt over gjennomsnittet for innvandrerne.

I neste gruppe, de som innvandret mellom *16 og 19 år*, er avstanden noe større i forhold til de norskfødte, og i noen av de yngre aldersgruppene her finner vi selvsagt innvandrere med ganske kort botid i Norge. Men det framkommer likevel andeler aktive litt over gjennomsnittet for de respektive aldersgruppene unntatt blant de yngste som er nyankomne. Det er særlig de som er i slutten av 20-årene og i begynnelsen av 30 års alderen som i denne innvandrerguppen har en botid av en viss varighet (fra ca. 10 år og mer).

Blant de som innvandret da de var mellom *20 og 24 år*, er det bare de over 30 år som har en lengre botid bak seg, og der finner vi en andel aktive på omtrent 69 prosent som er fire prosentpoeng over gjennomsnittet for denne aldersgruppen. Aldersgruppen 25 til 29 år vil her ha et visst innslag av innvandrere med ganske kort botid, men vi finner likevel en andel på 64,6 prosent som er så vidt over gjennomsnittet for aldersgruppen. De mellom 20 og 24 år er følgelig nylig innvandret, og med 51,5 prosent aktive ligger de langt under snittet for denne aldersgruppen.

Innvandrere som ankom da de var mellom *25 og 29 år* blir en mindre gruppe i denne sammenheng. De i alderen 30 til 34 år hadde her en andel aktive på 66,7 prosent som er ett prosentpoeng over snittet for denne aldersgruppen, mens gruppen som består av de nyankomne ligger også her lavt med 52 prosent.

Det er her grunn til å presisere at vi i innvandrerguppene med kort botid finner personer som er beskjeftiget med egne introduksjonsordninger for nyankomne flyktninger og familiegjeforente. Disse ordningene omfatter bl.a. norskopplæring og samfunnskunnskap og har inntil to års varighet. Denne deltakelsen som må betraktes som en aktiv status på linje med utdanning, har vi ikke opplysninger om i det foreliggende datamaterialet, men data innsamlet fra kommunene viser at 8 300 innvandrere deltok i slike ordninger i løpet av 2007 (SSB. Dagens statistikk 2008). Vi kan dermed ikke se bort fra at det reelle aktivitetsnivået i gruppene med kort botid i tabell 4.1 kan være noe høyere enn det som er angitt der.

Tabell 4.1. Innvandrere¹) etter alder ved innvandringstidspunkt, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2007. Prosent

		16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt	Sysselsatt	10,2	39,2	50,3	56,7
	Jobb/utdanning	26,1	20,4	9,2	6,0
	Utdanning	40,4	11,0	4,8	2,9
	Andel aktive i alt	76,7	70,6	64,3	65,6
0-6 år	Sysselsatt	11,1	43,3	60,9	65,1
	Jobb/utdanning	35,0	27,5	13,3	5,9
	Utdanning	42,8	11,4	5,4	2,8
	Andel aktive i alt	88,9	82,2	79,6	73,8
7-15 år	Sysselsatt	9,3	43,8	61,4	66,9
	Jobb/utdanning	26,8	25,6	11,5	5,1
	Utdanning	46,2	11,0	4,4	2,1
	Andel aktive i alt	82,3	80,4	77,3	74,1
16-19 år	Sysselsatt	11,6	38,6	57,3	62,8
	Jobb/utdanning	11,7	22,7	8,5	5,4
	Utdanning	20,3	11,2	3,7	1,7
	Andel aktive i alt	43,6	72,5	69,5	69,9
20-24 år	Sysselsatt	-	32,5	51,0	61,7
	Jobb/utdanning	-	8,5	9,5	5,0
	Utdanning	-	10,5	4,1	2,2
	Andel aktive i alt		51,5	64,6	68,9
25-29 år	Sysselsatt	-	-	39,0	56,3
	Jobb/utdanning	-	-	7,0	7,3
	Utdanning	-	-	5,9	3,1
	Andel aktive i alt			51,9	66,7

1) Med landbakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

4.2. Større kjønnsforskjeller jo senere man innvandret

Når vi ser på de tilsvarende fordelingene for menn og kvinner (tabell 4.2), framkommer mye de samme trekkene hos begge kjønn blant de som innvandret som aller yngst fra 0 til 6 år i form av en nærhet til nivået blant norskfødte med innvandrerforeldre og mye de samme kjønnsforskjellene som vi konstaterte i denne befolkningsgruppen. Det kan ellers være verdt å merke seg at vi blant innvandrerkvinner også ser et lavere nivå blant de over 24 år, mens det er noenlunde uendret blant mennene, og at kjønnsforskjellene dermed blir større også her på samme måte som hos de norskfødte. Blant de som er mellom 30 og 34 år er forskjellen størst, dvs. på 11,5 prosentpoeng i menns favør (79,2 kontra 67,7 prosent). Dette avviker ikke så mye fra den differansen vi fant blant etterkommerne på 14 prosentpoeng i denne aldersgruppen.

Tabell 4.2. Innvandrere1) etter alder ved innvandringstidspunkt, aktivitetsstatus, kjønn og alder. 4. kvartal 2007. Prosent

		Menn				Kvinner			
		16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt	Sysselsatt	10,7	46,2	61,1	66,7	9,7	33,0	42,5	48,9
	Jobb/utdanning	24,8	21,1	10,7	6,5	27,6	19,7	8,1	5,7
	Utdanning	42,0	10,8	4,7	2,5	38,6	11,1	4,9	3,1
	Andel aktive i alt	77,5	78,1	76,5	75,7	75,9	63,8	55,5	57,7
0 - 6 år	Sysselsatt	10,4	45,2	66,8	70,5	11,8	41,3	54,8	59,1
	Jobb/utdanning	32,0	24,6	12,2	6,1	38,1	30,6	14,4	5,6
	Utdanning	45,2	11,0	4,0	2,6	40,2	11,8	6,8	3,0
	Andel aktive i alt	87,6	80,8	83,0	79,2	90,1	83,7	76,0	67,7
7 - 15 år	Sysselsatt	10,1	46,4	64,6	73,2	8,5	41,0	57,9	58,9
	Jobb/utdanning	25,6	23,6	10,7	4,1	28,1	27,8	12,5	6,4
	Utdanning	47,0	10,3	4,1	1,4	45,3	11,7	4,8	3,0
	Andel aktive i alt	82,7	80,3	79,4	78,7	81,9	80,5	75,2	68,3
16 - 19 år	Sysselsatt	13,1	45,8	63,7	69,6	10,1	30,5	51,9	56,3
	Jobb/utdanning	11,9	24,0	8,3	4,3	11,5	21,3	8,7	6,4
	Utdanning	22,1	9,7	3,1	1,3	18,5	12,9	4,3	2,0
	Andel aktive i alt	47,1	79,5	75,1	75,2	40,1	64,7	64,9	64,7
20 - 24 år	Sysselsatt	-	47,2	64,3	73,0	-	24,8	43,4	55,0
	Jobb/utdanning	-	10,2	11,3	4,4	-	7,7	8,5	5,4
	Utdanning	-	12,9	3,5	1,4	-	9,2	4,5	2,7
	Andel aktive i alt	-	70,3	79,1	78,8	-	41,7	56,4	63,1
25 - 29 år	Sysselsatt	-	-	52,9	67,1	-	-	30,4	48,3
	Jobb/utdanning	-	-	10,7	8,2	-	-	4,7	6,7
	Utdanning	-	-	7,0	2,6	-	-	5,2	3,5
	Andel aktive i alt	-	-	70,6	77,9	-	-	40,3	58,5

1) Med landbakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Menn som innvandret i alderen 7 til 15 år ligger noen få prosentpoeng under nivået blant de som innvandret som småbarn. Sett i forhold til gjennomsnittet for norskfødte menn med innvandrerforeldre og innvandrer menn, befinner de seg i en posisjon omtrent midt i mellom disse gruppene. Innvandrerkvinner i denne gruppen har et nivå som nok ligger nærmere gjennomsnittet for de norskfødte kvinnene enn innvandrerkvinnene. Blant de under 25 år er det ingen forskjeller mellom kjønnene. I aldersgruppene over er imidlertid denne differansen større og er i den eldste gruppen fra 30 til 34 år oppe i 10 prosentpoeng i menns favør.

I gruppen som innvandret da de var mellom 16 og 19 år er aktivitetsnivået lavere hos begge kjønn, men desidert lavest blant kvinner slik at kjønnsforskjellene her blir større. Dette gjelder alle aldersgrupper. Ser vi bort fra den yngste aldersgruppen der alle er nyankomne, finner vi differanser på ca. 15 prosentpoeng i menns favør blant de mellom 20 og 24 år og rundt 10 prosentpoeng i de øvrige aldersgruppene. Det er først og fremst andelene kun sysselsatte som skaper disse avstandene. Når det gjelder andelene under utdanning, er det bare moderate forskjeller.

I neste innvandrergroupe, de som innvandret i alderen *20 til 24 år*, er forskjellene mellom menn og kvinner enda større. Blant de nyankomne i samme alder, var bare 41,7 prosent av kvinnene aktive mot 70,3 prosent av mennene som her har høyest andel på alle de tre aktivitetsstatusene. Med andre ord er det her en differanse på over 28 prosentpoeng. I aldersgruppen over, fra 25 til 29 år, er nivået noe høyere både blant menn og kvinner som her hadde andeler aktive på 79 og 56,4 prosent. Blant de eldste mellom 30 og 34 år er det bare hos kvinnene at aktivitetsnivået ligger over den yngre gruppen. Her hadde menn 78,8 prosent aktive og kvinner 63 prosent, noe som reduserer kjønnsforskjellen til ca. 16 prosentpoeng.

Blant de som innvandret da de var relativt voksne, dvs. fra *25 til 29 år*, er det et forholdsvis høyt nivå blant nyankomne menn på 70,6 prosent og ganske lavt blant kvinner med 40,3 prosent aktive, dvs. en forskjell på 30 prosentpoeng. Blant de mellom 30 og 34 år som har bodd i landet noe lengre tid, er forskjellen ikke fullt så stor, men likevel betydelig med 78 prosent aktive blant menn og 58,5 prosent blant kvinner, dvs. en differanse på 20 prosentpoeng.

Det er m.a.o. en klar tendens til at aktivitetsnivået er lavere blant kvinner enn menn i de gruppene der vi finner en større forekomst av innvandrere med kortere botid. Dette gjelder i første rekke de gruppene som innvandret i slutten av tenårene og i særdeleshet de som ankom i tjuetårs alderen. Men også blant de kvinnene som innvandret i barndommen og tidlig i tenårene er det et lavere aktivitetsnivå fra 25 års alderen. Disse har i motsetning til de ovennevnte kvinnene, relativt lang botid i Norge. Samme tendens har vi også sett blant norskfødte med innvandrerforeldre i disse aldersgruppene.

Bakenforliggende faktorer som etter alt å dømme gjør seg gjeldende her, er naturligvis sivilstand og familiære forhold som vi skal se nærmere på i neste avsnitt. Disse faktorene er for så vidt nært forbundet med de kjønnsforskjellene i innvandringsgrunn som vi finner blant innvandrere. I perioden 1990 til 2006 fikk for eksempel 56 prosent av alle ikke-nordiske innvandrerkvinner opphold på grunnlag av familierelasjoner mot 30 prosent blant mennene (Daugstad og Sandnes 2008). Denne formen for innvandring går også under betegnelsen familieinnvandring der inngåelse av ekteskap med personer bosatt i Norge (med og uten innvandrerbakgrunn) er særlig utbredt. Forholder vi oss til kvinnene under 35 år med en botid på under 10 år i vårt materiale, finner vi at 62 prosent av disse hadde familieinnvandring som innvandringsgrunn ved utgangen av 2007. Det vil si at mange av disse kvinnene inngikk ekteskap og stiftet familie i forbindelse med innvandringen til Norge, og at familierelaterte oppgaver vil dominere i kortere eller lengre tid. Særlig vil nok dette gjelde de med afrikansk og asiatisk bakgrunn der vi har sett at andelen i arbeid eller utdanning er lavest.

5. Betydningen av sivilstand og familiesituasjon

I dette avsnittet tar vi for oss sivilstand og familiesituasjon (med bl.a. fokus på omsorgsansvar for barn), siden dette er faktorer som særlig kan ha innvirkning på yngre kvinners sysselsettingssituasjon. Vi skal se nærmere på hvilke utslag slike variabler gir for sysselsettingsnivået blant kvinnelige innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre og i resten av befolkningen (avsnitt 5.3). Men først går vi nærmere inn på hvordan ekteskapsmønsteret blant yngre innvandrere og norskfødte arter seg i forhold til resten av befolkningen (avsnitt 5.1 og 5.2).

Variabelen familiesituasjon er dannet gjennom ulike kombinasjoner av variablene sivilstand, familietype og personkode hentet fra SSB's befolkningsstatistikk. I grupperingen av denne variabelen har vi spesielt lagt vekt på å få fram hvorvidt man lever i et parforhold og/eller har omsorgsansvar for barn. Denne klassifiseringen fanger ikke opp samboere uten felles barn. Imidlertid finner vi få innvandrere i kategorien "Samboere med felles barn", og undersøkelser viser for øvrig at samboerskap er en lite utbredt samlivsform i sær blant asiatiske og afrikanske innvandrere (Daugstad 2006). Denne mangelen i datagrunnlaget vil følgelig ikke skape særlige problemer her.

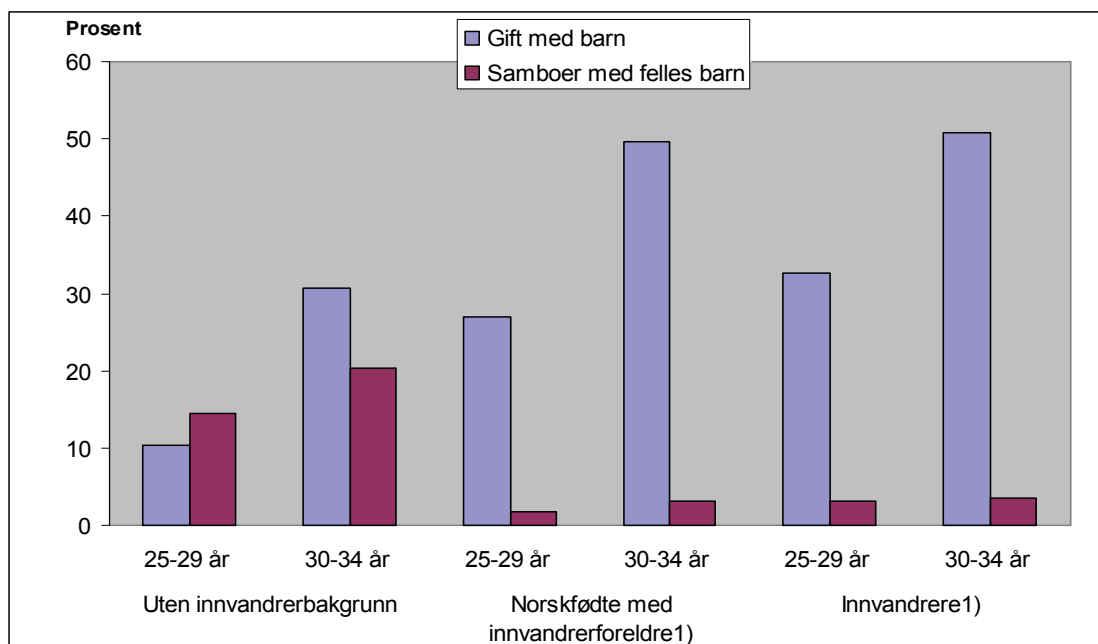
Forskjeller i familiesituasjon mellom de tre befolkningsgruppene ble også belyst i den forrige rapporten basert på 4. kvartal 2006 (Olsen 2008). De fordelingene som framkommer i avsnitt 5.1 og 5.2 for 4. kvartal 2007, avviker ikke nevneverdig fra de foregående.

5.1. Ekteskap vanligst blant innvandrere, og det inngås tidligere

Figur 5.1 (og vedleggstabell 3) tar for seg de to aldersgruppene fra 25 til 34 år som er av mest interesse i denne sammenheng. Et generelt trekk vi ser avtegne seg, er de høyere andelen gifte med barn vi finner i begge grupper med innvandrerbakgrunn blant de mellom 25 og 29 år. Mens 10 prosent i majoritetsbefolkningen befinner seg i denne familiesituasjonen, er 27 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre gifte med barn og ca. 33 prosent av innvandrerne. I dette henseende deler de norskfødte flere likhetstrekk med innvandrerne enn majoritetsbefolkningen. Imidlertid må andelen samboere med felles barn på 14 prosent i majoritetsbefolkningen føyes til gifte med barn, slik at vi til sammen finner 24 prosent i et parforhold med felles barn i denne aldersgruppen. Forskjellen blir dermed mindre mellom disse befolkningsgruppene mht. den reelle familiesituasjonen, men sivilstanden ”gift” danner som vi ser store skiller i denne aldersgruppen. Samboerskap med felles barn er som nevnt, en marginal samlivsform blant de med innvandrerbakgrunn og utgjør ikke mer enn rundt 3 prosent i hver av de to gruppene.

Går vi til de litt eldre mellom 30 og 34 år, begynner forskjellene i familiesituasjon å avta. Medregnet samboere med felles barn (på 20 prosent), befinner til sammen 51 prosent av majoritetsbefolkningen seg i et parforhold med barn. Dette er bare to prosentpoeng under de norskfødte med innvandrerforeldre, men med den forskjellen at nesten 50 prosent i denne gruppen befinner seg i kategorien gift med barn. Blant innvandrere er nivået bare så vidt høyere med til sammen 54 prosent i et parforhold med barn (derav 51 prosent gifte).

Figur 5.1. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder og familiesituasjon. 4. kvartal 2007. Prosent

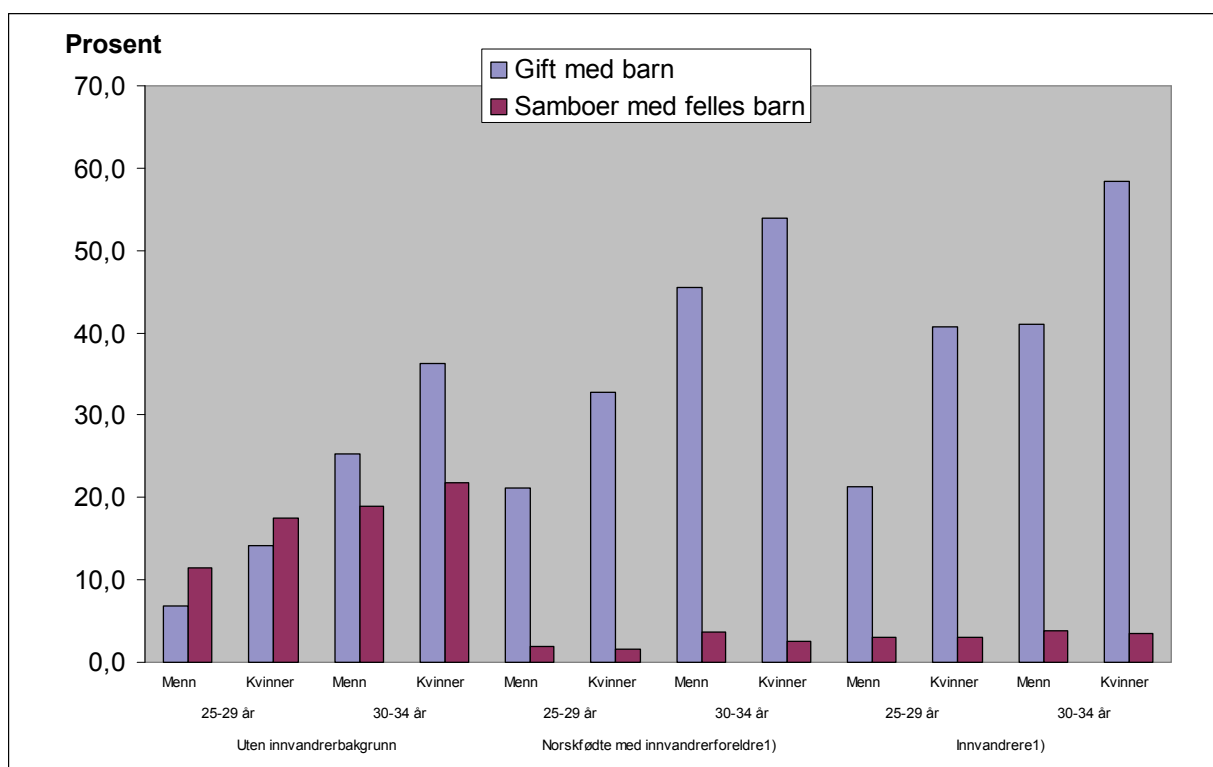
1) Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

5.2. Flere kvinner enn menn lever i parforhold med barn

Det er imidlertid forskjeller mellom menns og kvinners familiesituasjon i disse to utvalgte aldersgruppene. I figur 5.2 er det en klar overvekt av kvinner som lever i parforhold med barn blant de i alderen 25 til 29 år uansett innvandrerbakgrunn (se også vedleggstabell 3). I majoritetsbefolkningen er andelen for menn og kvinner i parforhold med barn, henholdsvis 18 mot 32 prosent når samboere med felles barn er inkludert. Blant norskfødte med innvandrerforeldre blir tilsvarende tall henholdsvis 23 mot 34 prosent og for gruppen innvandrere, 24 mot 44 prosent. I all hovedsak dreier det seg om gifte med barn i begge disse gruppene med innvandrerbakgrunn. Med andre ord er det ikke så store forskjeller mellom kvinner i majoritetsbefolkningen og kvinnelige norskfødte når det gjelder de som lever i parforhold med felles barn – om vi ser bort fra selve sivilstanden. Det går et skarpere skille i forhold til innvandrere der en atskillig større andel kvinner er gift i denne aldersgruppen.

I aldersgruppen 30 til 34 år er det bare mindre forskjeller mellom disse gruppene. Parforhold med barn er her en mye mer dominerende gruppe blant kvinner uansett innvandrerbakgrunn, og det er bare 4 prosentpoeng som skiller kvinner i majoritetsbefolkningen fra innvandrerkvinner (henholdsvis 58 mot 62 prosent). Kvinnelige norskfødte med innvandrerforeldre hadde en andel på til sammen 56,5 prosent i denne familiesituasjonen. Fortsatt så ligger menn noe under dette nivået også i denne aldersgruppen. Forskjellen er størst blant innvandrere og i majoritetsbefolkningen (henholdsvis 17 og 13 prosentpoeng) og noe mindre blant de norskfødte (ca. 7 prosentpoeng).

Figur 5.2. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. 4. kvartal 2007. Prosent

1) Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

5.3. Gifte kvinner med innvandrerbakgrunn er mindre yrkesaktive

Figur 5.3 (og vedleggstabell 4) tar kun for seg andel sysselsatte, siden denne statusen er den dominerende i de to eldste aldersgruppene som er gjenstand for denne belysningen. Også de som eventuelt kombinerer jobb og utdanning er medregnet her. Det går klart fram av disse tallene at

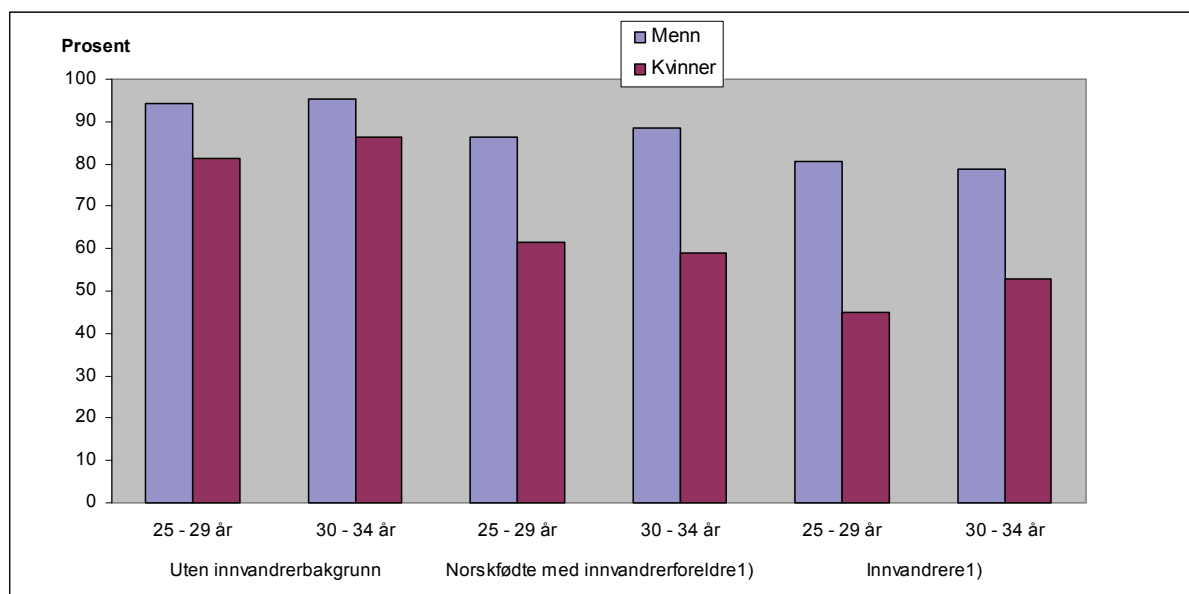
sysselsetting er langt mindre vanlig blant gifte kvinner med barn i innvandrerbefolkningen enn ellers. Mens kvinner i alderen 25 til 29 år i denne familiesituasjonen i majoritetsbefolkningen har en andel sysselsatte på 81 prosent, er denne andelen 61 prosent blant kvinnelige norskfødte med innvandrerforeldre og helt nede i 45 prosent blant innvandrerkvinner i denne alderen.

Heller ikke blant kvinner mellom 30 og 34 år er dette bildet særlig endret. Her finner vi andeler på 86 prosent (majoritetsbefolkningen), 59 prosent (norskfødte) og 53 prosent (innvandrere). Vi ser m.a.o. at nivået her ligger noe høyere blant majoritetskvinnene og særlig blant innvandrerne i forhold til de yngre, noe som må antas å henge sammen med at flere i denne gruppen har noe eldre barn, men avstanden mellom disse to gruppene er mye den samme som i den yngre aldersgruppen. Blant norskfødte kvinner med innvandrerforeldre ser vi derimot et litt lavere nivå enn i den yngre aldersgruppen og dermed en viss tilnærming til innvandrerkvinnene, men det må understrekes at de norskfødte er en ganske liten gruppe i denne sammenheng (med litt over 300 kvinner).

Kjønnsforskjeller i sysselsetting blant gifte med barn er et annet framtrædende trekk ved figuren. Dette gjelder alle grupper, om enn i noe ulik grad. Tar vi for oss de yngste her, dvs. fra 25 til 29 år, er det en forskjell på 13 prosentpoeng i menns favør i majoritetsbefolkningen. I gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre er denne differansen på 25 prosentpoeng, mens den blant innvandrere er på hele 35 prosentpoeng. Går vi til neste aldersgruppe, 30 til 34 år, er forskjellen noe redusert i majoritetsbefolkningen og blant innvandrere der vi finner differanser på henholdsvis 9 og 26 prosentpoeng, mens den blant norskfødte med innvandrerforeldre er oppe i 29 prosentpoeng.

Vi ser med andre ord et tydelig utslag av et tradisjonelt kjønnsrollemønster i disse tallene som heller ikke majoritetsbefolkningen er helt uberørt av, selv om utslagene er mest markante i gruppene med innvandrerbakgrunn og framfor alt blant innvandrere mellom 25 og 29 år. Men også norskfødte med innvandrerforeldre skiller seg klart ut fra majoritetsbefolkningen i så henseende. Det er åpenbart sivilstanden som er mest utslagsgivende på sysselsettingstallene. Går vi til gruppen enslige uten barn, er det et høyere nivå blant kvinner med innvandrerbakgrunn i begge aldersgrupper. Blant de norskfødte med innvandrerforeldre er det knapt noen forskjell i sysselsetting mellom menn og kvinner, mens kjønnsdifferansen blant innvandrerne er betraktelig mindre enn i gruppen gifte som har barn.

Figur 5.3. Sysselsatte blant gifte med barn etter kjønn, alder og innvandringskategori. 4. kvartal 2007. Prosent

1) Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Referanser:

Dagens statistikk 17. juli 2007: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, 2006. Flere har fullført introduksjonsordningen. SSB.

Daugstad, Gunnlaug (2006): *Grenseløs kjærlighet? Familieinnvandring og ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge*, Rapporter 2006/39. SSB.

Daugstad, Gunnlaug og Sandnes, Torild (2008): "Kvinner og menn i innvandrerbefolkningen. Noe er likt – mye er ulikt", i *Samfunnsspeilet* 2/2008, SSB.

Olsen Bjørn (2006a): "Unge innvandrere i arbeid og utdanning. Er innvandrerungdom en marginalisert gruppe?", i *Samfunnsspeilet* 4/2006, SSB.

Olsen, Bjørn (2006b). Kap 4. Arbeid i : *Innvandring og innvandrere 2006*. Daugstad, Gunnlaug (red.) Statistiske analyser 83. SSB.

Vedleggstabell 1a. **Norskfødte med innvandrereldre etter utvalgte verdensregioner¹ og alder. 4. kvartal 2007. Absolutte tall og i prosent**

	I alt	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30 - 34 år	35 - 74 år
I alt	15 118	6 480	4 282	2 938	1 180	238
Øst-Europa (utenom EU)	911	340	134	170	129	138
Asia	11 851	4 910	3 544	2 371	957	69
Afrika	1 642	775	464	317	69	17
Sør- og Mellom-Amerika	714	455	140	80	25	14
		<i>Prosent</i>				
I alt	100	42,9	28,3	19,4	7,8	1,6
Øst-Europa (utenom EU)	100	37,3	14,7	18,7	14,2	15,1
Asia	100	41,4	29,9	20	8,1	0,6
Afrika	100	47,2	28,3	19,3	4,2	1
Sør- og Mellom-Amerika	100	63,7	19,6	11,2	3,5	2
I alt	100	100	100	100	100	100
Øst-Europa (utenom EU)	6	5,2	3,1	5,8	10,9	58
Asia	78,4	75,8	82,8	80,7	81,1	29
Afrika	10,9	12	10,8	10,8	5,8	7,1
Sør- og Mellom-Amerika	4,7	7	3,3	2,7	2,1	5,9

¹ Basert på morens landbakgrunn.

Norskfødte 16 år og eldre med innvandrereldre¹, etter landbakgrunn. 4. kvartal 2007

	<i>Prosent</i>	
I alt	15 118	100,0
Pakistan	5 718	37,8
Vietnam	1 737	11,5
Tyrkia	1 478	9,8
India	1 057	7,0
Marokko	825	5,5
Chile	576	3,8
Sri Lanka	463	3,1
Filippinene	379	2,5
Andre	2 885	19,1

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Vedleggstabell 2a.

**Aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder.
Absolutte tall. 4. kvartal 2007**

	Menn				Kvinner			
	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
Uten innvandringsbakgrunn								
Sysselsatt	12 761	64 938	93 106	116 170	11 646	49 493	81 451	102 995
Jobb/utdanning	50 195	34 699	14 906	6 774	51 885	43 617	16 976	9 039
Utdanning	48 057	14 745	5 328	1 866	42 749	15 759	6 654	3 524
Antall aktive i alt	111 013	114 382	113 340	124 810	106 280	108 869	105 081	115 558
Norskfødte med innvandrerforeldre 1)								
Sysselsatt	311	1 012	990	454	243	803	817	339
Jobb/utdanning	1 128	616	194	41	1 192	706	191	30
Utdanning	1 553	251	51	7	1 490	269	80	18
Antall aktive i alt	2 992	1 879	1 235	502	2 925	1 778	1 088	387
Innvandrere 1)								
Sysselsatt	663	4 768	7 343	8 768	560	3 798	7 131	8 188
Jobb/utdanning	1 535	2 184	1 286	852	1 589	2 270	1 359	956
Utdanning	2 599	1 120	559	330	2 225	1 275	821	523
Antall aktive i alt	4 797	8 072	9 188	9 950	4 374	7 343	9 311	9 667

1) Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. 4. kvartal 2007.
I prosent av personer i alt i hver gruppe

Vedleggstabell 2b

	Menn				Kvinner			
	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
Uten innvandrings- bakgrunn								
Sysselsatt	10,8	50,9	73,8	83,8	10,4	41	67,8	77,1
Jobb/utdanning	42,5	27,2	11,8	4,9	46,4	36,1	14,1	6,8
Utdanning	40,7	11,6	4,2	1,3	38,2	13,1	5,5	2,6
Andel aktive i alt	94,0	89,7	89,8	90,0	95,0	90,2	87,4	86,5
Norskfødte med innvandrerforeldre ¹								
Sysselsatt	9,5	45,7	66,1	74,5	7,6	38,9	56,7	59,4
Jobb/utdanning	34,3	27,8	13	6,7	37,3	34,2	13,3	5,3
Utdanning	47,3	11,3	3,4	1,1	46,6	13	5,6	3,2
Andel aktive i alt	91,1	84,8	82,5	82,3	91,5	86,1	75,6	67,9
Innvandere ¹								
Sysselsatt	10,7	46,2	61,1	66,7	9,7	33	42,5	48,9
Jobb/utdanning	24,8	21,1	10,7	6,5	27,6	19,7	8,1	5,7
Utdanning	42	10,8	4,7	2,5	38,6	11,1	4,9	3,1
Andel aktive i alt	77,5	78,1	76,5	75,7	75,9	63,8	55,5	57,7

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

Vedleggstabell 3. **Personer etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. 4. kvartal 2007. Absolutte tall og i prosent**

			I alt	Gift med barn	Gift uten barn	Samboer med felles barn	Enslig med barn	Enslig uten barn	Annet	
Uten innvandrerbakgrunn	25-29 år	Menn	126 142	8 672	4 599	14 359	610	97 573	329	
		Kvinner	120 083	16 945	5 951	21 017	10 661	65 017	492	
	30-34 år	Menn	138 571	35 044	5 904	26 253	2 015	69 045	310	
		Kvinner	133 503	48 398	4 789	29 077	16 708	34 165	366	
	Norskfødte m. innvandrerforeldre ¹	25-29 år	Menn	1 497	318	129	29	2	1 019	-
			Kvinner	1 441	471	154	23	74	718	1
30-34 år		Menn	609	277	61	22	7	240	2	
		Kvinner	571	308	52	14	58	138	1	
Innvandrere ¹		25-29 år	Menn	12 016	2 554	1 450	365	32	7 467	148
			Kvinner	16 770	6 850	2 791	523	1 392	5 133	81
	30-34 år	Menn	13 155	5 404	1 429	494	90	5 547	191	
		Kvinner	16 755	9 790	2 045	581	2 021	2 248	70	
	<i>Prosent</i>									
	Uten innvandrerbakgrunn	25-29 år	Menn	100,0	6,9	3,6	11,4	0,5	77,4	0,3
Kvinner			100,0	14,1	5,0	17,5	8,9	54,1	0,4	
30-34 år		Menn	100,0	25,3	4,3	18,9	1,5	49,8	0,2	
		Kvinner	100,0	36,3	3,6	21,8	12,5	25,6	0,3	
Norskfødte m. innvandrerforeldre ¹		25-29 år	Menn	100,0	21,2	8,6	1,9	0,1	68,1	-
			Kvinner	100,0	32,7	10,7	1,6	5,1	49,8	0,1
	30-34 år	Menn	100,0	45,5	10,0	3,6	1,1	39,4	0,3	
		Kvinner	100,0	53,9	9,1	2,5	10,2	24,2	0,2	
	Innvandrere ¹	25-29 år	Menn	100,0	21,3	12,1	3,0	0,3	62,1	1,2
			Kvinner	100,0	40,8	16,6	3,1	8,3	30,6	0,5
30-34 år		Menn	100,0	41,1	10,9	3,8	0,7	42,2	1,5	
		Kvinner	100,0	58,4	12,2	3,5	12,1	13,4	0,4	

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Vedleggstabell 4.

Syssestatte etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. 4. kvartal 2007.

Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe

			I alt ¹	Gift med barn	Gift uten barn	Samboer med felles barn	Enslig med barn	Enslig uten barn
Uten innvandrer- bakgrunn	25-29 år	Menn	108 012	8 171	4 251	13 511	520	81 288
		Kvinner	98 427	13 760	5 352	17 405	7 191	54 339
	30-34 år	Menn	122 944	33 349	5 479	24 684	1 783	57 391
		Kvinner	112 034	41 751	4 234	24 928	12 744	28 095
Norskfødte m. innvandrer- foreldre ²	25-29 år	Menn	1 184	275	114	28	2	765
		Kvinner	1 008	289	134	12	40	532
	30-34 år	Menn	495	245	58	18	4	168
		Kvinner	369	182	44	11	33	99
Innvandrere ²	25-29 år	Menn	8 629	2 054	1 153	306	19	5 014
		Kvinner	8 490	3 082	1 748	316	538	2 786
	30-34 år	Menn	9 620	4 255	1 133	388	56	3 654
		Kvinner	9 144	5 179	1 330	377	904	1 326
<i>Prosent</i>								
Uten innvandrer- bakgrunn	25-29 år	Menn	85,6	94,2	92,4	94,1	85,2	83,3
		Kvinner	82,0	81,2	89,9	82,8	67,5	83,6
	30-34 år	Menn	88,7	95,2	92,8	94,0	88,5	83,1
		Kvinner	83,9	86,3	88,4	85,7	76,3	82,2
Norskfødte m. innvandrer- foreldre ²	25-29 år	Menn	79,1	86,5	88,4	96,6	100,0	75,1
		Kvinner	70,0	61,4	87,0	52,2	54,1	74,1
	30-34 år	Menn	81,3	88,4	95,1	81,8	57,1	70,0
		Kvinner	64,6	59,1	84,6	78,6	56,9	71,7
Innvandrere ²	25-29 år	Menn	71,8	80,4	79,5	83,8	59,4	67,1
		Kvinner	50,6	45,0	62,6	60,4	38,6	54,3
	30-34 år	Menn	73,1	78,7	79,3	78,5	62,2	65,9
		Kvinner	54,6	52,9	65,0	64,9	44,7	59,0

¹ Inkl. uspesifisert familiestuasjon.² Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

Vedleggstabell 5.

Bosatte innvandrere 16 - 34 år etter utvalgte verdensregioner, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2007

		I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt	I alt	92 494	11 954	21 844	28 786	29 910
Øst-Europa (utenom EU)		17 561	3 179	4 603	4 966	4 813
Asia		51 134	5 958	11 809	16 332	17 035
Afrika		18 249	2 389	4 286	5 508	6 066
Sør- og Mellom-Amerika		5 529	428	1 145	1 968	1 988
Annet ¹		21	-	1	12	8
I alt	Menn	41 692	6 190	10 331	12 016	13 155
Øst-Europa (utenom EU)		7 707	1 608	2 066	2 012	2 021
Asia		22 742	3 146	5 656	6 584	7 356
Afrika		9 073	1 222	2 146	2 677	3 028
Sør- og Mellom-Amerika		2 157	214	462	734	747
Annet ¹		13	-	1	9	3
I alt	Kvinner	50 802	5 764	11 513	16 770	16 755
Øst-Europa (utenom EU)		9 854	1 571	2 537	2 954	2 792
Asia		28 392	2 812	6 153	9 748	9 679
Afrika		9 176	1 167	2 140	2 831	3 038
Sør- og Mellom-Amerika		3 372	214	683	1 234	1 241
Annet ¹		8	-	-	3	5
<i>Prosent</i>						
I alt	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa (utenom EU)		19,0	26,6	21,1	17,3	16,1
Asia		55,3	49,8	54,1	56,7	57,0
Afrika		19,7	20,0	19,6	19,1	20,3
Sør- og Mellom-Amerika		6,0	3,6	5,2	6,8	6,6
I alt	Menn	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa (utenom EU)		18,5	26,0	20,0	16,7	15,4
Asia		54,5	50,8	54,7	54,8	55,9
Afrika		21,8	19,7	20,8	22,3	23,0
Sør- og Mellom-Amerika		5,2	3,5	4,5	6,1	5,7
I alt	Kvinner	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa (utenom EU)		19,4	27,3	22,0	17,6	16,7
Asia		55,9	48,8	53,4	58,1	57,8
Afrika		18,1	20,2	18,6	16,9	18,1
Sør- og Mellom-Amerika		6,6	3,7	5,9	7,4	7,4
I alt	I alt	100,0	12,9	23,6	31,1	32,3
Øst-Europa (utenom EU)		100,0	18,1	26,2	28,3	27,4
Asia		100,0	11,7	23,1	31,9	33,3
Afrika		100,0	13,1	23,5	30,2	33,2
Sør- og Mellom-Amerika		100,0	7,7	20,7	35,6	36,0
I alt	Menn	100,0	14,8	24,8	28,8	31,6
Øst-Europa (utenom EU)		100,0	20,9	26,8	26,1	26,2
Asia		100,0	13,8	24,9	29,0	32,3
Afrika		100,0	13,5	23,7	29,5	33,4
Sør- og Mellom-Amerika		100,0	9,9	21,4	34,0	34,6
I alt	Kvinner	100,0	11,3	22,7	33,0	33,0
Øst-Europa (utenom EU)		100,0	15,9	25,7	30,0	28,3
Asia		100,0	9,9	21,7	34,3	34,1
Afrika		100,0	12,7	23,3	30,9	33,1
Sør- og Mellom-Amerika		100,0	6,3	20,3	36,6	36,8

¹ Oseania utenom Australia og New Zealand.

Vedleggstabell.6

Norskfødte 16-34 år med innvandrerforeldre, etter utvalgte verdensregioner, kjønn og alder. 4. kvartal 2007. Absolutte tall og i prosent

		I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt	I alt	14 880	6 480	4 282	2 938	1 180
Øst-Europa (utenom EU)		773	340	134	170	129
Asia		11 782	4 910	3 544	2 371	957
Afrika		1 625	775	464	317	69
Sør- og Mellom-Amerika		700	455	140	80	25
I alt	Menn	7 606	3 284	2 216	1 497	609
Øst-Europa (utenom EU)		364	168	67	76	53
Asia		6 052	2 494	1 840	1 209	509
Afrika		827	392	235	165	35
Sør- og Mellom-Amerika		363	230	74	47	12
I alt	Kvinner	7 274	3 196	2 066	1 441	571
Øst-Europa (utenom EU)		409	172	67	94	76
Asia		5 730	2 416	1 704	1 162	448
Afrika		798	383	229	152	34
Sør- og Mellom-Amerika		337	225	66	33	13
<i>Prosent</i>						
I alt	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa (utenom EU)		5,2	5,2	3,1	5,8	10,9
Asia		79,2	75,8	82,8	80,7	81,1
Afrika		10,9	12,0	10,8	10,8	5,8
Sør- og Mellom-Amerika		4,7	7,0	3,3	2,7	2,1
I alt	Menn	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa (utenom EU)		4,8	5,1	3,0	5,1	8,7
Asia		79,6	75,9	83,0	80,8	83,6
Afrika		10,9	11,9	10,6	11,0	5,7
Sør- og Mellom-Amerika		4,8	7,0	3,3	3,1	2,0
I alt	Kvinner	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa (utenom EU)		5,6	5,4	3,2	6,5	13,3
Asia		78,8	75,6	82,5	80,6	78,5
Afrika		11,0	12,0	11,1	10,5	6,0
Sør- og Mellom-Amerika		4,6	7,0	3,2	2,3	2,3
I alt	I alt	100,0	43,5	28,8	19,7	7,9
Øst-Europa (utenom EU)		100,0	44,0	17,3	22,0	16,7
Asia		100,0	41,7	30,1	20,1	8,1
Afrika		100,0	47,7	28,6	19,5	4,2
Sør- og Mellom-Amerika		100,0	65,0	20,0	11,4	3,6
I alt	Menn	100,0	43,2	29,1	19,7	8,0
Øst-Europa (utenom EU)		100,0	46,2	18,4	20,9	14,6
Asia		100,0	41,2	30,4	20,0	8,4
Afrika		100,0	47,4	28,4	20,0	4,2
Sør- og Mellom-Amerika		100,0	63,4	20,4	12,9	3,3
I alt	Kvinner	100,0	43,9	28,4	19,8	7,8
Øst-Europa (utenom EU)		100,0	42,1	16,4	23,0	18,6
Asia		100,0	42,2	29,7	20,3	7,8
Afrika		100,0	48,0	28,7	19,0	4,3
Sør- og Mellom-Amerika		100,0	66,8	19,6	9,8	3,9